

FALKÖPINGS KOMMUN
kommunen@falkoping.se

2023-06-01

1 (16)

Dnr SI 2023:1946

* Rättelse av beslut enligt 36 § förvaltningslagen
(2017:900) den 2 juni 2023 / Mettilda Yrede

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning av
Vindängens grundskola
i Falköpings kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av Vindängens grundsärskola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i *hög utsträckning*, i *flera delar* eller i *låg utsträckning*. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Vindängens grundsärskola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorns analys av elevernas progression behöver utvecklas för att omfatta fler möjliga orsaker till resultaten.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet.

Bedömning och betyg

Skolan bedriver i hög utsträckning ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **26 januari 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:1946) i de handlingar som sänds in.

*

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 4, 5, 9–10 §§, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ och 11 kap. 2-3, 5, 8, 13 § skollagen (2010:800).

Läroplan för grundskolan (Lgrsär22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn följer upp verksamhetens genomförande och förutsättningar. Dock är analysen av elevernas progression delvis begränsad. Utifrån den uppföljning och analys som görs gör rektorn bedömningar om eventuella åtgärder behöver vidtas. Rektorns ledning och organisation av verksamheten karaktäriseras av att eleverna ska ges en god utbildning i en tillgänglig lärmiljö. Lärare och övrig personal, får som ett led i detta, den kompetensutveckling och det stöd som behövs.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Granskningen visar att rektorns uppföljning omfattar verksamhetens genomförande och förutsättningar och flera resultat analyseras. Rektorn följer upp undervisningens genomförande, genom både besök i undervisningen, deltagande i lärarnas planeringsmöten och en tät dialog med lärarna i vardagen. Rektorn följer även upp resultat kopplade till elevernas trygghet och trivsel dels med hjälp av ett digitalt verktyg, men också genom terminsvisa enkäter och vad som framkommer i utvecklingssamtal. Resultatet analyseras därefter och åtgärder vidtas.

Värdegrundsarbetet följs dels upp genom likabehandlingsgruppen, men också vid de nämnda planeringsmötena som lärarna har och där rektorn ibland deltar. Vid dessa möten får rektorn kännedom om hur en fråga planeras att inkluderas i ett ämne eller ämnesområde, utifrån exempelvis en enskild händelse. Det finns även ett gemensamt

värdegrundsarbete för båda de två skolenheter, en grundskola och den granskade grundskolorn, som delar lokaler .

Även om det finns en uppföljning av verksamhetens resultat, där de också analyseras, saknas en bredd i analysen av elevernas progression som omfattar fler orsaker till resultaten än elevernas förutsättningar. Uppföljningen av verksamhetens olika resultat och elevernas progression följer ett årshjul som är kommungemensamt. Rektorn följer upp undervisningens resultat genom att lärarna rapporterar och dokumenterar i ett digitalt verktyg. I lärarnas dokumentation av de enskilda elevernas kunskaper finns också information om elevernas mål inom olika ämnen. I de exempel som Skolinspektionen tar del av framgår detta endast för svenska och matematik. Rektorn förklarar att det kan vara ett extra fokus på bedömning i just dessa ämnen, vilket kan vara orsaken till att det blir mer dokumentation i dem. Rektorn säger att hen inte har tydliggjort hur lärarna ska dokumentera och för vilka ämnen. I sin uppföljning ser rektorn om eleverna når godtagbara kunskaper i respektive ämne, och förändringen från föregående månad. Utifrån detta för rektorn en dialog med lärare om vad det beror på och vidtar åtgärder vid behov. Rektorn berättar att när hen har analyserat resultaten tillsammans med lärarna ser de att det framför allt beror på individuella faktorer hos eleverna, eftersom det är en elevgrupp där individernas behov får stort genomslag för utfallet av undervisningen. Rektorn säger att eftersom det finns några nya lärare som inte är så vana vid bedömning kommer det ha påverkan på bedömningsarbetet. Arbetet med implementering av nya kursplaner gjordes i vissa fall främst med personal som tidigare var inne i verksamheten. Därför kommer det, förklarar rektorn, bli viktigt att ge de nya lärarna i verksamheten stöttning i arbetet med bedömning och följa upp bedömningen löpande för att se avvikelser eller behov. En annan aspekt av vad som kan vara orsaker till kunskapsresultaten är att rektorn beskriver att hen vet att kvaliteten i undervisningen varierar mellan ämnen/ämnedområden. Detta kan indikera dels att eleverna möter en olika väl anpassad undervisning i olika ämnen, vilket kan ge varierade förutsättningar till progression. Det kan dels indikera att om kvaliteten i undervisningen varierar, kan också lärarnas kompetens att bedöma också variera mellan ämnen/ämnedområden.

Ledning och organisation

Rektorns ledning och organisation av verksamheten karaktäriseras av att eleverna ska ges en god utbildning i en tillgänglig lärmiljö. Personalen och rektorn uttrycker samstämmigt att den befintliga organisationen och enhetens olika mötesstrukturer fungerar väl och att det finns förutsättningar till utvecklande och gemensam kompetensutveckling. Lärarna har förutsättningar att planera verksamheten och undervisningen, vilket bidrar till att de har möjlighet att vara flexibla utifrån elevernas

behov. Rektorn har en struktur i organisationen som leder till att det finns forum för att ge och få information, planera och utveckla verksamheten. Rektorn och arbetslagsledarna träffas löpande, vilket skapar en god dialog mellan rektor och arbetslag. Lärarna träffas gemensamt varje måndag, för att i anslutning sedan ha planeringstid tillsammans med elevassistenterna i respektive undervisningsgrupp. Därtill är rektorn med på morgonmöte varje morgon innan undervisningen börjar, för att stämma av eventuella behov som behöver tillgodoses i verksamheten. Exempelvis kan det röra sig om att en elevassistent behöver byta grupp på grund av sjukdom. Elevhälsans representanter beskriver att deras samverkan, och samverkan med lärare, överlag fungerar väl men att skolsköterskan sällan har möjlighet att vara med på elevhälsans möten. Det bidrar till att hen dels inte är med i vissa mer övergripande diskussioner och dels inte kan bidra med sådan information och kunskap hen har, kring exempelvis elevernas trygghet.

Granskningen visar att verksamheten är anpassad för att eleverna ska möta en tillgänglig lärmiljö. Samlat visar såväl intervjuer som observationer att eleverna möter en social lärmiljö som stöttar och utvecklar dem, att den pedagogiska lärmiljön innehåller både olika typer av pedagogiska strategier och olika verktyg och hjälpmedel som möjliggör för eleverna att ta del av undervisningen. Därtill finns det en fysisk lärmiljö som överlag möter elevernas behov både i klassrum, anslutande lokaler samt i matsalen och på skolgården. Dock framkommer det i flera intervjuer att verksamheten egentligen är anpassad till ett lägre antal elever än i dagsläget. Det innebär exempelvis att det är fler elever i klassrummen än det var planerat för och att vissa rum inte kan användas på det sätt som var tänkt.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorns analys av elevernas progression behöver utvecklas för att omfatta fler möjliga orsaker till resultaten.

Skolinspektionens granskning visar att även om rektorn följer upp elevernas progression och involverar lärarna i analysen, behöver denna analys utvecklas. I den analys rektorn och lärarna har gjort har de kommit fram till att kunskapsresultatens utfall beror på elevernas förutsättningar. Skolinspektionen anser att även om detta är en faktor bör det finnas möjligheter att identifiera fler typer av orsaker, i de delar som rektorn och lärarna faktiskt kan påverka.

Enligt skollagen (4 kap. 3-4§§ 2010:800) ansvarar rektorn för att systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till

uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Skolverket framhåller dels att verksamhetens resultat behöver följas upp, analyseras och bedömas i förhållande till vad vetenskap och beprövad erfarenhet lyfter fram som betydelsefullt och dels olika exempel och ingångar i att analysera verksamhetens resultat.¹

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att utveckla sin analys av kunskapsresultaten i verksamheten. Detta kan ske genom att utveckla det analytiska arbetet för att identifiera olika typer av orsaker. Det kan självklart finnas orsaker som leder till vissa resultat, och som inte går att påverka. Dock behöver skolans analys av resultat även vara fokuserad på sådana delar lärare och rektor kan påverka.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 §, 11 kap. 2, 6 och 11 §§ skollagen.

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1

Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8

Rektorns ansvar och 3. Kursplaner.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att undervisningen är varierad och stimulerande. Lärarna anpassar, med stöd från elevassistenter, undervisningen och uppgifter, på ett tydligt sätt till elevernas förutsättningar, behov och kunskapsnivåer. Undervisningen är tydlig i såväl syfte som i sin struktur, där olika arbetsmoment och aktiviteter hänger ihop. Det finns en balans mellan att eleverna ges möjlighet att lära tillsammans med andra och samtidigt individuellt får utmanas och utvecklas utifrån sina förutsättningar.

Variation, stimulans och struktur i undervisningen

Granskningen visar att undervisningen innehåller ett aktivt lärarstöd där eleverna motiveras och ges stöttning på olika sätt utifrån sina behov. Med stöd av elevassistenter och olika uppgifter anpassar lärarna undervisningen till elevernas olika förutsättningar, behov och kunskapsnivåer. En förutsättning för detta är de

¹ Skolverkets allmänna råd (2012) *Systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet*

planeringsmöten lärarna och elevassistenterna har gemensamt i början av varje vecka. Ett fokus vid dessa är att planera för att eleverna ska kunna möta motiverande undervisning och uppgifter på en lämplig nivå. Det finns både gemensamma och individuellt anpassade hjälpmedel för eleverna som bidrar till deras möjligheter att tillgodogöra sig undervisningen. Det är exempelvis kommunikationshjälpmedel och tidshjälpmedel, som används i undervisningen. Lärarna berättar att eleverna har tillgång till de hjälpmedel de behöver och att det finns ett samarbete med såväl habilitering som vårdnadshavare. Både intervjuer och observationer visar att eleverna möter en undervisning som på ett lustfyllt sätt utmanar dem. Undervisningen innehåller dessutom ett aktivt lärarstöd med olika strategier för att fånga elevernas uppmärksamhet. Det råder därtill ett klimat där elevernas lekfullhet ges utrymme i lärandet, vilket visar sig under flera av de lektioner Skolinspektionen observerar.

Undervisningen består av olika uppgifter och aktiviteter som skapar en god balans mellan utmaningar och motivation. Skoldagen börjar på ett gemensamt och strukturerat sätt enligt en återkommande rutin, där eleverna turas om att hålla i presentationen för gruppen. Undervisningens olika delar och uppgifter hänger ihop på ett för eleverna förutsägbart sätt. Instruktioner under lektionernas gång tydliggörs på ett anpassat sätt för eleverna, med exempelvis bildstöd och stegvisa instruktioner. Ett exempel på hur lärarna anpassar undervisningen till eleverna är den struktur alla lärare har när eleverna arbetar med "eget arbete". Vid dessa lektioner ges eleverna fyra uppgifter under ett arbetspass. Uppgifterna presenteras utifrån en för eleverna välkänd struktur, där de under arbetets gång ges stöttning från både lärare och elevassistenter utifrån sina behov. Dessa uppgifter utmanar eleverna och innehåller inslag av motiverande och lustfylld karaktär. Ett annat exempel på hur undervisningen både är varierad, utmanande och stimulerande observeras i en lektion där eleverna ska bygga olika byggnader utifrån instruktioner från lärarna. Eleverna ges dels en variation i hur uppgiften är utformad, men också i de olika möjligheter som finns att lösa den. Eleverna blir på olika sätt utmanade i arbetet och det är tydligt att det är en uppgift som engagerar dem.

Det finns även en balans i undervisningen mellan att eleverna ges möjlighet att lära tillsammans med andra och samtidigt individuellt får utmanas och utvecklas utifrån sina förutsättningar. Eleverna arbetar ibland enskilt och ibland tillsammans, med olika typer av uppgifter som följer på varandra. Vid de observerade lektionerna varierades undervisningen exempelvis med eget arbete, samarbetsövningar, problemlösning, teoretiska och praktiska inslag. Lärarna berättar att när de planerar och genomför undervisning då eleverna ska motiveras och stimuleras i mer utmanande uppgifter kan de dels beakta elevernas intressen, dels strukturera arbetspasset så eleverna får arbeta med något särskilt intressant efter en mer utmanande uppgift, vilket också

bekräftas i den undervisning Skolinspektionen observerar. Under lektionerna varvas uppgifter enskilt och gemensamt och det är tydligt i både intervjuer och observationer att eleverna har god kännedom om de arbetssätt som används och att dessa passar dem. Skolinspektionen observerar en god variation mellan uppgifter där eleverna förväntas arbeta lite extra, och ges också stöttning för detta, och uppgifter där eleverna arbetar tillsammans med något lustfyllt såsom ett gemensamt spel. Det finns en tillit till elevernas förmåga att både klara uppgifter och att kommunicera sina förutsättningar. Vid flera observationer är det elever som visar att de inte vill eller kan göra en uppgift, vilket gäller både i enskilt arbete och i grupp. Vid sådana tillfällen uppmuntrar läraren, ställer frågor och visar på alternativa lösningar, utan att hamna i konflikt med eleverna.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd

1 kap. 4–5 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§ och 11 kap. 2 § skollagen. Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det pågår ett aktivt arbete med att skapa trygghet på skolan. Detta arbete syftar även till att skapa en social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen och ge eleverna förutsättningar till aktivt deltagande i samhällslivet.

Arbete för trygghet i sociala sammanhang

Granskningen visar att det finns ett medvetet trygghetsskapande arbete på skolan. Därtill finns det ett aktivt arbete med att skapa trygghet på skolan där social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen ingår. Som beskrivits tidigare i detta beslut ser rektorn till att elevernas trygghet kartläggs och analyseras. Det vidtas olika åtgärder för att möta de behov som identifieras, och det genomförs både främjande, förebyggande och åtgärdande insatser. Lärarna beskriver att mycket trygghetsarbete sker i vardagen, i mötet med eleverna men också i dialogen med vårdnadshavare. Ett exempel där det kan bli oroligt, på grund av trängsel, har varit i

hallen. Detta har åtgärdats genom att personalen har försökt att schemalägga så att det inte ska vara för många elever där samtidigt. Grundsärskolan flyttade till den nuvarande skolan, som de delar med en grundskola, under pandemin. Rektorn beskriver att integreringen har gått bra och stegvis. Lärarna förklarar att de utmaningar som delvis har funnits har varit kopplade till situationer med grundskolans elever. Detta har hanterats i både förstelärargruppen och elevhälsoteamet. Elevhälsan berättar att det, utifrån att det har funnits svårigheter i bemötande från eleverna i grundskolan gentemot eleverna i grundsärskolan, nu finns ett gemensamt värdegrundsarbete planerat. Arbetet kommer genomföras under vårterminen och innebär att eleverna i en årskurs i grundskolan kommer att hålla i en lektion för eleverna i en undervisningsgrupp i grundsärskolan. Ett annat exempel är att grundsärskolans elever har läst för eleverna i en klass på grundskolan. Utöver denna insats genomför även grundsärskolans personal rastaktiviteter, på den delade skolgården. Vid dessa deltar även grundskolans elever återkommande. Eleverna från de båda skolenheterna äter också tillsammans i matsalen på skolan. Utöver detta finns det återkommande dagar som genomförs gemensamt för hela skolan. Luciatåget och pyjamasdagen är två sådana dagar och genomförandet av dem anpassas utifrån elevernas behov. Lärarna berättar att eleverna ibland genomför lektioner tillsammans med andra undervisningsgrupper inom grundsärskolan, vilket de förklarar leder till att eleverna dels utvecklar en förståelse för varandras behov, dels utvecklar sin kommunikation. I dessa situationer får eleverna träna på olika roller och elever som kanske i ett annat sammanhang behöver stöttning kan i detta sammanhang istället vara de som ger stöttning, menar lärarna.

Arbete för ett aktivt deltagande i samhällslivet

Granskningen visar att det finns ett arbete för att ge eleverna flera förutsättningar till aktivt deltagande i samhällslivet, där de exempelvis gör olika typer av besök och tränar på olika typer av situationer. Lärarna berättar om olika typer av besök de har gjort, och ger som exempel att de har varit både i affären, på biblioteket, på brandstationen och samarbetar med kulturskolan. De förklarar att det både är besöket i sig som är i fokus och momenten runt besöket, som att åka buss. Lärarna berättar att de också arbetar för att ge eleverna möjlighet att träna olika förmågor för en digitaliserad vardag, genom att exempelvis sms:a med någon elev. Vidare berättar de att skolan fått en "varu-scanner" från en affär. Denna använder de exempelvis när de pratar med eleverna om vardagsekonomi och förbereder dem för situationer som uppstår när de ska handla. Trots att det finns flera goda exempel på möjligheter och förutsättningar för att eleverna ska ges möjlighet till ett aktivt deltagande i samhällslivet finns det också några begränsningar. En aspekt av detta är att lärarna uppfattar sina möjligheter att göra utflykter och besök olika, även om rektorn förklarar att det inte finns några

direkta begränsningar. En annan aspekt är att den studie- och yrkesvägledare som skolan har att tillgå inte ges tidsmässiga förutsättningar i sin tjänst att bidra med stöd kring hur eleverna ska få delta i aktiviteter som ger dem konkreta erfarenheter av närsamhällets- arbets-, förenings- och kulturliv. Rektorn förklarar att även om det görs många aktiviteter kan arbetet bli mer systematiskt.

Även om Skolinspektionen inte har identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet vill vi särskilt påpeka vikten av att i ett planerat arbete för att ge eleverna förutsättningar till aktivt deltagande i samhällslivet bör studie- och yrkesvägledare ingå. En studie- och yrkesvägledare kan bidra med särskild kompetens kring både förändringar i arbetsliv, olika yrkens kompetenskrav och olika utbildningsvägledare. Eftersom tankar om ett framtida vuxenliv grundläggs tidigt bör även lärare som undervisar i grundsärskolans tidigare årskurser ha tillgång till sådan kompetens. Skolverket har samlat exempel på hur skolor med stöd av studie- och yrkesvägledare kan integrera studie- och yrkesvägledning i undervisningen.² Att arbeta så innebär att eleven, utifrån sina förutsättningar, blir medveten om olika alternativ, sina egna möjligheter samt ges tillfällen att öva på att fatta och genomföra beslut

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§, 3 kap. 3, 5 och 7 §§ och 11 kap. 2, 3, 5, 11, 15–17, 19–23 §§ skollagen.

10 kap. 11 § skolförordningen.

Lgrsär22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.7 Bedömning och betyg och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan bedriver i hög utsträckning ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att lärarna har ett tydligt arbete för att fortlöpande bedöma elevernas kunskapsutveckling. Rektorn

² Skolverket (2017) *Studie- och yrkesvägledning som hela skolans ansvar - Exempel från grundskolor, grundsärskolor, gymnasieskolor och vuxenutbildning*. Stockholm: Skolverket

skapar förutsättningar för att lärares samverkan kring bedömningsfrågor, där styrdokumentet ligger till grund för att utveckla lärarnas bedömarkompetens, sker.

Lärarnas löpande bedömningsarbete

Lärarna har ett tydligt arbete för att fortlöpande bedöma elevernas kunskapsutveckling, återkoppla detta till eleverna och utifrån sina bedömningar anpassa undervisningen. Liksom tidigare beskrivet sker en löpande diskussion om elevernas kunskaper och progression vid planeringsmöten på måndagar, då lärarna först träffas tillsammans och sedan med de elevassistenter som är i respektive undervisningsgrupp. Vid dessa tillfällen pratar de om vad eleven behöver träna mer på och vad den kan behöva stöttning i när den arbetar vidare med olika uppgifter. Lärarna berättar att en utmaning de ofta pratar om är när de vet om en elev har befast sina kunskaper. Eftersom det kan vara svårt att avgöra, och variera över tid, är det ett återkommande samtal i kollegiet. Lärarna använder ett digitalt bedömningsverktyg där de rapporterar måluppfyllelse och dokumenterar elevernas progression och dokumentationen. Dokumentation görs vid förutbestämda tillfällen utifrån en planering i skolans "årshjul". Lärarna tycker att det kan vara svårt att veta vad som ska dokumenteras när det saknas nationella bedömningsstöd för grundsärskolans ämnen och ämnesområden. Skolan har vid granskningen redan infört ett utvecklingsarbete inriktat mot dokumentation av elevernas kunskaper. Rektorn berättar att det finns en tydlig struktur för arbetet med att göra och dokumentera bedömningar. Elevassistenter ingår i detta arbete och de är också involverade i förberedelser av utvecklingssamtal. Både elevassistenter och lärarna beskriver samstämmigt att de har gemensamma samtal om elevernas progression, att det är ett samtal som sker både konkret och mer indirekt. Elevassistenter förklarar att när de ser att något är lätt för en elev återkopplar de det till läraren, som sedan anpassar uppgifter och undervisningen. Lärare och elevassistenter träffas regelbundet i anslutning till aktiviteter och kommer bland annat fram till om de varit för lätta eller svåra för eleverna. Lärarna berättar att de utöver veckovisa mötena också har "klassplanering" två gånger per termin, där de stämmer av bedömningar utifrån målen för varje elev.

Utifrån de bedömningssamtal som genomförs sker sedan anpassningar i undervisningen. Lärarna berättar att de återkopplar till eleverna i undervisningen hur det går för dem i olika uppgifter. Det kan exempelvis vara att jämföra vad eleverna kunde i början av ett arbetsområde, och vad de kan i slutet. Vid flera observerade lektioner bekräftar lärare vad eleverna har lärt sig, och har uppgifter som är fokuserade på att synliggöra både vad eleverna har upplevt och fått undervisning kring. Ett sådant konkret exempel är att eleverna i en grupp arbetar med

”händelseböcker”, där de utifrån en bild från något som skett i skolan ska skriva en text med egna ord.

Lärarnas samverkan i bedömningsarbetet

Rektorn skapar förutsättningar för lärares samverkan kring bedömningsfrågor där styrdokumentet ligger till grund för att utveckla lärarnas bedömarkompetens. Lärarna deltar i nätverk med andra lärare som undervisar i särskola, både gymnasiesärskola och grundsärskola, i kommunen. Rektorn säger att detta bidrar till att lärarna blir tryggare i bedömningssituationer, eftersom det skapas en likvärdighet i bedömningsarbetet och vad man som lärare tittar på när man gör sina bedömningar. I nätverket har lärarna möjlighet att prata om svårbedömda begrepp i styrdokumentet och skapa en samsyn kring både undervisningens genomförande och hur de kan bedöma olika elevexempel. I samtliga intervjuer finns det en samstämmighet både kring att lärarna samverkar med varandra och med elevassistenter kring bedömningar, och att denna samverkan tar avstamp i såväl konkreta elevexempel som i styrdokumentet. Rektorn berättar att eftersom det är första läsåret skolenheten har årskurs 6 på skolan var det också första året de satte betyg och hade en dialog om dessa bedömningar. Hen förklarar att det är ett arbete de kommer att fortsätta med.

I samband med implementering av den nya läroplanen har de genomfört olika typer av möten. Dels har det skett gemensamt i kommunen, för att skapa samsyn och dels har det skett i kollegiet på skolan. De har exempelvis pratat om vad olika värdeord som att eleverna ska ”delta” och ”medverka” innebär. Lärarna har också deltagit i nätverksgrupper och i grupper som Specialpedagogiska skolmyndigheten lett. Arbetet med implementering av nya kursplaner gjordes i vissa fall främst med personal som tidigare var inne i verksamheten. Både rektor och lärare berättar att eftersom det finns flera nya lärare i verksamheten kommer det ha påverkan på det fortsatta bedömningsarbetet. Lärarna förklarar att det kommer bli viktigt att ge de nya lärarna i verksamheten stöttning i arbetet med bedömning och följa upp bedömningen löpande för att se avvikelser eller behov.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

1 kap. 4 och 9–10 §§, 2 kap. 8–8 a, 11–13, 18, 25, 29 (undantag finns i 2 kap. 11 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare) och 34–36 §§, 4 kap. 3 och 8 §§ och 11 kap. 2 och 5 §§ skollagen.
Lgrsär22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, - Skolans uppdrag och - Varje skolas utveckling, 2.2 Kunskaper, 2.5 Övergång och samverkan, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet och ser till att det finns goda förutsättningar för skolenheten. Huvudmannen har en god kännedom om verksamheten, och ger stöttning till rektorn genom att bland annat underlätta samverkan med andra skolenheter.

Huvudmannens uppföljning av verksamhetens kvalitet

Huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet och ser till att det finns goda förutsättningar för skolenheten. Huvudmannen följer upp verksamhetens resultat och rektorns analys av dessa genom det systematiska kvalitetsarbetet. Ett exempel på detta är de resultat som framkommer av kvalitetsuppföljningen, som rör såväl kunskaper som normer och värden. Arbetet är kommunövergripande med gemensamma ramar för alla skolenheter kring vad som ska redovisas. Nämnden får rapporter utifrån olika teman vid olika tidpunkter och när förvaltningen redovisar resultat för nämnden så görs det skolformsvis. Det finns en utvecklingsstrateg med fokus på grundsärskolan, som stödjer kvalitetsarbetet och under detta år har även kvalitetsdialoger genomförts. I intervjun förklarar huvudmannen att det som har varit i fokus för grundsärskolan Vindängen är hur denna ska, i och med flytten, integreras med grundskolan. När den nya skolan byggdes har det varit ett övergripande syfte att det ska bli en gemensam skola och därför har uppföljningen av detta varit i fokus när huvudmannen haft dialoger med rektorn. Rektorn säger att huvudmannen har en god bild av verksamheten vid skolenheten och att denna successivt blivit tydligare under de senaste åren. Huvudmannen får löpande resultat om verksamheten genom den dialog om resultaten som sker tillsammans med utvecklingsstrateg och verksamhetschef. I och med de fyra rapporter per år som rektorn lämnar till huvudmannen sker en redovisning av resultat och analys av dessa. I rapporten Normer och värden skriver rektorn för grundsärskolan och rektorn för grundskolan en samlad rapport för hela verksamheten, utifrån syftet att Vindängen

ska vara en skola för alla elever. Som en del i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete genomförs dialoggrupper. Vid det senaste tillfället fördes dialogen exempelvis mellan grundsärskolan och förvaltningen.

Huvudmannen beskriver att utifrån den dialog som förs med rektor och de rapporter de inhämtar har de tre fokusområden i det fortsatta utvecklingsarbetet. Det är dels att ha en fortsatt utveckling av kvalitetsarbetet för att än mer få information om hur verksamheten bedrivs. Det är dels att fortsätta integreringen mellan grundskolan och grundsärskolan på Vindängen och det är slutligen att hålla fast i grundsärskolans fokus på lärande, eftersom det finns en risk att det annars blir alltför stort fokus på omsorg. Mot bakgrund av vad som kommit fram under uppföljningen av det arbete som bedrivits inom nämnda fokusområden säger huvudmannen att det fungerar förhållandevis väl i verksamheten. Samtidigt, menar huvudmannen, att de valda fokusområdena är viktiga faktorer för en bra utbildning för eleverna och att det därför är viktigt att fortsätta ha dessa områden i fokus.

Rektorn beskriver att huvudmannen förvisso följer upp resultat och analyser kopplade till kunskaper och progression, men att det är komplext att tolka dessa resultat eftersom de är baserade på ett fåtal elever med varierade förutsättningar. Utifrån det Skolinspektionen skrev tidigare i beslutet, under Rektors ledarskap, kan det vara värdefullt att huvudmannen är ett stöd i att utveckla metoder för att analysera denna typ av resultat. Detta för att säkerställa en god utbildning som främjar alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.

Behovsanpassat stöd till rektorn och skolenheten

Granskningen visar att huvudmannen har en god kännedom om verksamheten, och ger stöttning till rektorn genom att bland annat underlätta samverkan med andra skolenheter. Rektorn och huvudmannen beskriver samstämmigt hur dialogen och uppföljningen av verksamheten sker systematiskt och kontinuerligt. Rektorn beskriver att det finns vissa goda förutsättningar i verksamheten. Exempelvis finns det god behörighetsgrad och kompetens bland personalen, de nybyggda lokalerna är i flera delar väl anpassade till verksamhetens och elevernas behov. Samtidigt finns det andra förutsättningar som är mer utmanande. Exempelvis är tillgången till studie- och yrkesvägledare begränsad och omfattar endast stöd till elever och deras vårdnadshavare i samband med gymnasieansökan. Därtill berättar rektorn att inför höstterminen är det en elevtillströmning som är lite för stor utifrån hur lokalerna ser ut. Att lokalerna är något begränsade utifrån det elevantal som var tänkt från början, vilket var fallet även vid tiden för denna gransknings genomförande, leder enligt rektorn till att alla elever inte kan vara i sitt bästa sammanhang under hela skoldagen.

Rektorn förklarar att det framförallt är elevernas möjligheter att få avskildhet som påverkas, liksom justering av antalet elever per klassrum som var beräknat initialt. Rektorn säger att hen har en dialog med huvudmannen om det och blir lyssnad på och att hen har stöd såväl från verksamhetschefen för grundskolan som från verksamhetschefen för specialpedagogiska centrum. Detta stöd leder, enligt rektorn, till en trygghet i att bedömningar och rutiner sker på rätt sätt.

Även om huvudmannen har god kännedom om verksamheten och stödjer rektorn i arbetet med ledning och utveckling av utbildningen kan huvudmannen fortsätta underlätta och gynna kontakter med omgivande samhälle. En del i detta kan vara att stötta i samverkan med arbets-, kultur- och föreningsliv och säkerställa att studie- och yrkesvägledare, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, är ett stöd till personalen vid skolan.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

X Helena Boëthius

Beslutsfattare

Signerat av: Helena Boëthius

X Matilda Yvede

Föredragande

Signerat av: Matilda Yvede

I handläggningen av ärendet har även utredare Daniel Talje medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- En gruppintervju med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med elevassistenter.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med studie- och yrkesvägledare
- En intervju med rektor.
- En gruppintervju med representanter för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden, respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder och styr rektorn skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning, analys och förbättringsåtgärder och hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att utvecklas så långt som möjligt? I detta område granskas om undervisningen är varierad och stimulerande samt om den är strukturerad.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet? I detta område granskas hur skolan arbetar med social delaktighet och att skapa trygghet.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning bedrivs ett regelbundet och systematiskt arbete med att bedöma, analysera och dokumentera elevernas kunskaper i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling? I detta område granskas hur skolan arbetar med fortlöpande bedömning och samverkan i bedömningsarbetet.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning? I detta område granskas huvudmannen som självständig aktör, om det sker ett långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete, huvudmannens behovsanpassade stöd till rektor och om det sker en samverkan mellan skolformer och det omgivande samhället.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen granskade skolenheten den 30-31 mars, samt genomförde digitala intervjuer under 3-4 april 2023. Besöket genomfördes av Matilda Yvede och Daniel Talje.

På skolenheten finns det 32 elever. Undervisningen bedrivs uppdelat för de elever som läser ämnen enligt grundsärskolans läroplan eller ämnesområden enligt grundsärskolans läroplan. Undervisningen bedrivs i grupper om cirka fem elever, åldersblandat. Skolan är en skola som omfattar årskurserna 1-6, men omfattar även årskurserna 7-9. Skolenheten delar lokaler med en grundskola. Skolenheten leds av en rektor, på 50 procent. Vid förvaltningen finns det dels en verksamhetschef med ansvar för grundskola, grundsärskola och fritids och dels en verksamhetschef för specialpedagogiskt centrum.